

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 229/2020-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti AGROSPOL spoločnosť s ručením obmedzeným Michalovce, Čečehov 150, IČO 31 675 131, zastúpenej Advokátskou kanceláriou VASIL, ŠIMONOVICĎ & partners, s. r. o., Kuzmányho 29, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Martin Vasiľ, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Cob 71/2017 z 31. decembra 2018 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti AGROSPOL spoločnosť s ručením obmedzeným Michalovce o d m i e t a pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti AGROSPOL spoločnosť s ručením

obmedzeným Michalovce, Čečehov 150, IČO 31 675 131 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 71/2017 z 31. decembra 2018 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) a jemu predchádzajúcim postupom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom krajského súdu bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 Cb 11/2008 z 5. januára 2017, ktorým rozhodol, že sťažovateľka v procesnom postavení žalovanej je povinná zaplatiť žalobcovi – obchodnej spoločnosti Tempus – Bavaria, s. r. o., (ďalej len „žalobca“), sumu 44 181,11 € s príslušenstvom, žalobu do výšky istiny 4 016,45 € zamietol, konanie v časti požadovaného úroku z omeškania z istiny v sume 44 181,11 € nad 10 % zastavil a sťažovateľke uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania.

3. Sťažovateľka upovedomila ústavný súd, že proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku.

4. Sťažovateľka k právnomu posúdeniu veci uviedla, že krajský súd ako súd odvolací v napadnutom rozhodnutí označil ako dve základné otázky podstatné pre rozhodnutie vo veci i) otázku ne/platnosti kúpnej a kúpno-leasingovej zmluvy a ii) otázku nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v konaní. Hoci krajský súd pomerne rozsiahlo odôvodnil svoje rozhodnutie, podľa názoru sťažovateľky sa nevysporiadal s jej zásadnými námietkami a argumentáciou explicitne uvedenou v podanom odvolaní. Pokiaľ odvolací súd dospel k záveru o tom, že pán ██████████ bol oprávnený záväzne konať za sťažovateľku a uzavrieť spornú trojstrannú kúpno-leasingovú zmluvu č. 61900172, tak v ďalšom odôvodnení rozhodnutia nesprávne a nedostatočne odôvodnil svoj záver, prečo mal mať žalobca priamy nárok na zaplatenie sumy akontácie od sťažovateľky, a nie od leasingovej spoločnosti. Krajský súd právne posúdil vec tak, že z uzavretej zmiešanej zmluvy a z ústnej dohody medzi žalobcom, sťažovateľkou a leasingovou spoločnosťou vzniká povinnosť

sťažovateľky plniť sumu akontácie leasingovej spoločnosti a zároveň z tohto vzťahu jej vzniká oprávnenie plniť sumu akontácie namiesto leasingovej spoločnosti priamo žalobcovi. Podľa názoru sťažovateľky si krajský súd pri svojom právnom posúdení zamieňa povinnosť sťažovateľky voči leasingovej spoločnosti s oprávnením sťažovateľky plniť žalobcovi, a preto sťažovateľka zastáva názor, že žalobca nebol aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby. Žalobca mal nárok na vymáhanie plnenia od svojho zmluvného partnera, ktorým je leasingová spoločnosť. Správne právne posúdenie je podľa sťažovateľky také, že pohľadávku na zaplatenie sumy akontácie má leasingová spoločnosť voči sťažovateľke a následne existuje pohľadávka žalobcu na zaplatenie akontácie voči leasingovej spoločnosti ako osobitný právny vzťah. Ak žalobca mal v úmysle vymáhať zaplatenie sumy akontácie priamo proti žalovanému, v súlade s hmotným právom by musela leasingová spoločnosť na žalobcu postúpiť svoju pohľadávku na zaplatenie sumy akontácie od sťažovateľky. Takéto postúpenie v konaní nebolo tvrdené ani preukázané.

5. Krajský súd sa nevysporiadal s tvrdením sťažovateľky o postúpení práv a povinností sťažovateľky ako leasingového nájomcu na žalobcu. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia hovorí o kúpnej zmluve, ale to je odlišný právny titul ako postúpenie práv a povinností.

6. Sťažovateľka je vzhľadom na uvedenú argumentáciu presvedčená, že krajský súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie do takej miery, že došlo k zásahu do jej základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a do práva na spravodlivé súdne konanie.

7. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol nálezom takto:

„Základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sťažovateľa - obchodnej spoločnosti Agrospol spoločnosť s ručením obmedzeným Michalovce, so sídlom: Čečehov 150, 072 11 Čečehov, IČO: 31 675 131, bolo

porušené Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 3Cob/71/2017 zo dňa 31.12.2018 a konaním, ktoré mu predchádzalo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 3Cob/71/2017 zo dňa 31.12.2018 a vracia vec na ďalšie konanie.

Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť trovy konania v sume 422,71 EUR do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa...“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11.1 Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

13. Ústavou vymedzená právomoc ústavnému súdu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovaciú činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ pred tým, ako požiada o ústavnú ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

14. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd z ústavnej sťažnosti, ako aj dopytom na najvyššom súde zistil, že sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu prostredníctvom okresného súdu dovolanie, ktoré bolo spolu so spisom predložené najvyššiemu súdu 15. októbra 2019, kde je vec vedená pod sp. zn. 1 Obdo 76/2019. O podanom dovolaní nebolo dosiaľ rozhodnuté.

15. Podanie dovolania a súbežne s ním aj podanie ústavnej sťažnosti navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity vylučuje právomoc ústavného súdu na rozhodovanie vo veci v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého v prípade príslušnosti iného súdu na rozhodovanie o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

16. Ak sa sťažovateľka domáha ochrany svojho práva jednak na všeobecnom súde a zároveň na ústavnom súde, javí sa byť jej ústavná sťažnosť ako predčasne podaná, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd) oprávnený poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky. Pokiaľ ide o eventuálne námietky smerujúce proti porušeniu základných práv, ktoré by nebolo možné uplatniť v dovolacom konaní, použije sa vo vzťahu k nim ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde v jeho poslednej vete.

17. Ústavný súd uzatvára, že prijatím ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu – najvyšší súd a ústavný súd (porov. *mutatis mutandis* II. ÚS 1/08, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011).

18. Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len ťažko odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu.

19. Vzhľadom na prezentované závery ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Miroslav DURIŠ
predseda senátu